

Ομιλία δρος Νίκου Ορφανίδη στον Εσπερινό της Αγίας Μαρίας, Ι.Ν. Αγίου Πολυδώρου 16 Ιουλίου 2025

Θεοφιλέστατε,
σεβαστοὶ πατέρες,
κύριε δήμαρχε,
ἀγαπημένοι ἀδελφοί μου,

Ἐπιστρέφουμε σήμερα νοερῶς στὴν ἐορτάζουσα καὶ πανηγυρίζουσα Ἁγία Μαρίνα Κυθρέας. Καὶ μαζί στοὺς ἄλλοτε λάμποντες ναοὺς μας, στοὺς ἀπαστράπτοντες ἀπὸ τὴν χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Κυρίου. Ψηλαφοῦμε καὶ ἀτενίζουμε τὶς εἰκόνες στὸ τέμπλο τῶν ναῶν, τὶς ἀγιογραφίες στοὺς τοίχους, ἀλλὰ καὶ τὰ περίτεχνα τέμπλα τῶν ναῶν καὶ τὰ καμπαναριά, ἔργα μιᾶς τέχνης σπουδαίας καὶ μοναδικῆς.

Γυρίζουμε ἀπόψε στὴν Ἁγία Μαρίνα Κυθρέας, ἔτσι πὺν πανηγύριζε περιλαμπρη, μὲ τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν νὰ καταφεύγουν στὴν χάρη της. Βλέπουμε νοερῶς τὸν παπα-Χρῖστο Ἑλληνα καὶ τοὺς ἄλλους ἱερεῖς τῆς Κυθρέας νὰ συλλειτουργοῦν μαζί του. Μαζί καὶ τοὺς ψάλτες, τὸν Χρῖστο Δογγίνο καὶ τὸν Μιχαλάκη τὸν Πασιαρδῆ, τοὺς δασκάλους μας. Μαζί καὶ τὰ παιδάκια μὲ τὰ ἐξαπτέρυγα. Τοὺς συμμαθητές μας. Τὴ λιτανεῖα. Καὶ τὰ φῶτα.

Εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ πὺν θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ἀπόψε, ἐπιστρέφοντας στὰ τοπία τῆς μνήμης καὶ ὅσα κουβαλοῦμε ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη μας Κυθρέα. Τὸν καημὸ μας, πὺν τὸν κρύβουμε ἐπιμελῶς ἐντὸς μας. Τὸ αἶσθημα τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ κατατρεγμοῦ. Τὴ μνήμη τῆς βίαιης ἐγκατάλειψης τῆς πατρίδας μας. Μὲ τὰ στρατεύματα τῶν Τούρκων πὺν προέλαυναν καὶ τὶς βυθίσεις τῶν ἀεροπλάνων.

Ἐπιστρέφουμε νοερῶς στοὺς λεηλατημένους καὶ βεβηλωμένους ναοὺς μας. Ψηλαφοῦμε, μαζί, τὶς κλεμμένες εἰκόνες μας, πὺν παραμένουν ἀκόμα στὰ χέρια τῶν ληστῶν καὶ τῶν κλεπταποδόχων, αὐτές, πὺν ταξίδεψαν στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, θλιβερὴ μαρτυρία τῆς λεηλασίας καὶ τῆς καταστροφῆς πὺν συντελέστηκε στὴν Κύπρο.

Στὸν σεμνὸ αὐτὸ Ἐσπερινὸ τῆς Ἁγίας Μαρίας, συναντιόμαστε συγχρόνως μὲ τὸ μαγικὸ κόσμο τῆς Κυθρέας. Ἕνα κόσμο πὺν ἀναλήφθηκε. Πὺν ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ. Πρόκειται μαζί γιὰ ἕνα ὀδοιπορικὸ μνήμη κι ἕνα νοερὸ προσκύνημα στὸν τόπο πὺν ἀγαπήσαμε. Στὸν τόπο πὺν μᾶς ἐξέθρεψε καὶ πὺν ἀγίασε ἡ θυσία καὶ τὸ μαρτύριο. Ἔτσι, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς. Κι ἄς λιγοστεύουμε μὲ τὰ χρόνια καὶ ἄς χανόμαστε στοὺς δρόμους τοῦ κόσμου.

Γιὰ τοὺς νεότερους θυμίζουμε πὺς ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Ἁγίας Μαρίας βρισκόταν βόρεια τῆς πλατείας Σεραγίου, τῆς κεντρικῆς πλατείας τῆς Κυθρέας, νοτιότερα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρονίκου. Ἀνηφορίζοντας, παίρνοντας τὸ δρόμο ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν πλατεία Σεραγίου, μὲ τὰ κτίσματα τῆς τουρκοκρατίας, πὺν παρέπεμπαν στὴν Κυθρέα ὡς διοικητικὸ κέντρο, βρῖσκαμε τὴν Ἁγία Μαρίνα.

Ἡ Ἁγία Μαρίνα ἦταν ναὸς παλαιότατος, ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ Βυζαντίου, πὺν ἀνακαινίσθηκε τὸ 1734. Ἔτσι διαβάζουμε στὰ σχετικὰ χρονικὰ καὶ ἱστορίες. Πρὶν ἀνακαινισθεῖ, ἡ ἐκκλησία ἦταν πλήρης Βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν. Ἐκεῖ ἦταν ἡ ἀρχαία εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, πὺν μᾶς παραπέμπει στὰ 1671. Κι ἄλλες εἰκόνες στὰ χρόνια τοῦ «Ἀρχιθύτου», τοῦ ἀρχιεπισκόπου δηλαδή, «Κύπρου Κυπριανοῦ», τὸ 1820. Θυμίζω ἐκεῖνες τὶς εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος πὺν ἔστειλε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός, ἐξαιτίας τῆς ἀνομβρίας καὶ πὺν μαρτύρησε, ἀμέσως μετὰ. Ἦταν ἀκόμα ἡ μεγάλη τοιχογραφία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἡ ὁποία ἐγένετο τὸ 1736, διὰ χειρὸς Ἰωαννικίου Μοναχοῦ. Κι ἀπέναντι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Κι ἀκόμα εἰκὼν ἐπὶ κηροπάνου παριστώσα τὸν Ἅγιον Τάφον, τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ κτλ, μὲ χρονολογία 1797.

Αὐτὰ διαβάζουμε σχετικῶς. Καὶ ὄχι μόνο. Ἐμεῖς οἱ παλαιότεροι τὰ κουβαλοῦμε ὡς ζωντανὴ μνήμη. Τὴν Ἁγία Μαρίνα, στὸ ὕψωμα, τὸν δρόμο πὺν κατηφόριζε, τὸν μύλο, τὰ νερά, τὰ περιβόλια. Τὸ μεγάλο κτήμα τῆς Φανερωμένης.

Ὁ ναὸς παραμένει βεβηλωμένος καὶ γυμνός, μὲ ἄφαντες τὶς εἰκόνες του. Δίπλα του ἀκριβῶς ἕνα γιγαντιαῖο τέμενος τῶν Τούρκων. Ὅλα αὐτά, γιὰ νὰ μᾶς θυμίζουν τὸ χρέος πὺν ἔχουμε, ὄχι πευθοῦντες μόνο, ἀλλὰ ἐμμένοντας σ' αὐτὰ πὺν μᾶς ἀνήκουν μέσα στοὺς αἰῶνες. Γιατὶ οἱ ἐκκλησίες μας, οἱ ναοὶ

μας καὶ τὰ ξωκλήσια καὶ τὰ παρεκκλήσια μας, μαζί μὲ τὶς εἰκόνες τους, αὐτὲς ποὺ ψάχνουμε ἀκόμα μέσα στοὺς δρόμους τοῦ κόσμου ποὺ τὶς ξεπούλησαν οἱ κατακτητές, εἶναι ἡ παρουσία τῆς ψυχῆς μας καὶ τῆς ζωῆς μας. Ἡ ἐλληνικὴ καὶ ὀρθόδοξη, χριστιανικὴ ἱστορία μας. Ἡ μνήμη μας. Ἡ συνέχειά μας.

Εὐχόμεθα νὰ ἔχουμε εὐλογία καὶ τὴν μεσιτεία τῆς Ἁγίας Μαρίας πρὸς τὸν Κύριο. Τῆς Ἁγίας Μαρίας ποὺ τόσο τιμούσαμε στὴν Κυθρέα.

ΝΙΚΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

17 Ιουλίου 2025